

BEKKERING ADAMS ARCHITECTS

DESIGN BASED ON RESEARCH SERIES (5)

Text : Xaroj Pkrawong

เรื่องราวของซีรีส์นี้ได้เดินทางมาถึงเป็นตอนที่ 5 แล้ว ในฉบับที่แล้วได้เล่า Neutelings Riedijk Architects โดยตัวของ Michiel Riedijk นั้น เคยร่วมงานกับ Juliette Bekkering ที่รอดเตอร์ดัม

ว่าแต่ว่า Juliette Bekkering คือใครกัน? เลยขอมากล่าวเล่าในตอนนี้ ต่อละกัน

Architecture is more than just the built environment

ก่อนจะกล่าวถึงว่าใครคือ Juliette Bekkering คงต้องว่าถึงสำนักงาน Bekkering Adams architects เสียก่อนแล้วจะได้รู้จักกันมากขึ้น สำนักงานนี้เกิดจากการรวมตัวของสองสาวชาวดัตช์ผู้จบการศึกษาสถาปัตยกรรมจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี Delft คือ Juliette Bekkering และ Monica Adams ทั้งสองจบการศึกษาในปีเดียวกัน 1989 จากนั้นก็แยกย้ายกันไปทำงานในหลากหลายสำนักงานใหญ่ยุโรป

Adams ได้เริ่มวิชาชีพสถาปนิกกับหลายสำนักงานที่มีชื่อเสียงในยุโรปอย่าง Mecanoo architects เมื่อ 1991 และในปี 1995 ได้มาร่วมงานกับ Erick van Egeraat

ส่วนชีวิตของ Bekkering นั้นหลังจากเรียนจบจาก Delft แล้วก็ไปเรียนต่อด้านออกแบบชุมชนเมืองจากมหาวิทยาลัยโพลีเทคนิคแห่งบาร์เซโลนา ในช่วงชีวิตการทำงานของเธอปี 1989 ถึง 1997 เธอได้ผ่านการเป็นศิษย์เก่าสายดัตช์อย่าง OMA จนเมื่อประสบการณ์เคียงร่ำเหมือนหน้าซุปลสถาปัตยกรรมได้ที่ 1997 จึงเกิด

1 ภาพผู้ร่วมก่อตั้งทั้งสอง
Juliette Bekkering (ซ้าย) และ
Monica Adams (ขวา)
2-3 ลวดลายผนังคอนกรีตที่ใช้ text
เพื่อส่งข้อความให้กับ
ประติมากรรมของเมือง
4 ประติมากรรมของเมืองเมื่อถูก
ท้องฟ้ายามค่ำห่มตัว สร้าง
ความกลมกลืนไปกับสภาพ-
แวดล้อมจากโทนสีของผนัง
คอนกรีต
©Photo: Jeroen Musch,
Rotterdam

สำนักงาน Juliette Bekkering Architects ที่รอตเตอร์ดัม จนเมื่อปี 2005 Monica Adams เข้ามาร่วมสร้างสำนักงานจึงเกิด Bekkering Adams architects ในที่สุด

ปรัชญาการทำงานในการออกแบบของพวกเขาได้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันที่มีความซับซ้อนหลากหลายมากขึ้น ทั้งประเด็นความยั่งยืน ศาสตร์แห่งการปรากฏ โปรแกรมสถาปัตยกรรม และการศึกษารูปแบบการใช้งานของสถาปัตยกรรม ดังที่เราจะพบความทับซ้อนหลากหลายในงานของพวกเขา

สถาปัตยกรรมในความคิดของพวกเขาไม่ใช่แค่อาคารที่รังสรรค์ด้วยสิ่งแวดล้อมสรรสร้าง แต่มันคือประติมากรรม เป็นศิลปะที่มีการใช้สอย โดยการเล่นกับงานวิจัยสร้างแนวทางสำนักงาน ซึ่งประเด็นที่สนใจศึกษาจะเป็นเรื่องของสเปซต่างๆ ทั้ง สเปซสาธารณะ สเปซของมวลชนหมู่่มาก สเปซร่วมสมัยของเมืองบนบริบทปัจจุบัน จนเมื่อเรื่องราวทั้งหมดประกอบเข้าด้วยกันในประเด็นซ้อนกันไปหลายชั้นทั้งการใช้สอย บริบท ความยั่งยืน ประสิทธิภาพในสเปซ และการปรากฏตัวในสเปซของประติมากรรมแห่งการใช้สอย

และนั่นคือ ‘สถาปัตยกรรม’ ที่พวกเขาตั้งใจจะให้ เป็น อย่างงานต่อไปนั่นเอง

BOOSTER Pump station east หากเรานึกถึงสถานีสูบน้ำในบ้านเราแล้ว เราคงจินตนาการได้ถึงอาคารเทอะทะ กำแพงหนาหนัก และมีเสียงครางต่ำๆ ตลอดทั้งวันทั้งคืน แต่มันไม่ใช่กับงานที่พวกเขาออกแบบแน่ๆ ถ้าเราไปดูงานสถานีสูบน้ำที่พวกเขาออกแบบไว้ที่ Zeeburgereiland อยู่ทางฝั่งตะวันออกของเมืองอัมสเตอร์ดัม, เนเธอร์แลนด์การใช้สอยที่อยู่ภายใต้ผนังคอนกรีตสีฟ้านี้คือสูบน้ำเสียจาก

5

อัมสเตอร์ดัมตะวันออกสู่ตะวันตก ที่เป็นสถานีบำบัดน้ำเสียกลางของเมือง

หากพิจารณาแล้วอาคารหลังนี้ไม่มีการใช้สอยอะไรซับซ้อนและน่าสนใจนัก แต่สิ่งที่ชวนให้งานนี้ต้องกล่าวถึงคือ การให้คุณค่าของสิ่งก่อสร้างที่แปลงจากอาคารเป็นสถาปัตยกรรม ความต้องการของสถาปนิกต้องการสื่อสารถึงสถาปัตยกรรมของเมือง งานนี้ตั้งอยู่ใกล้กับอ่าวที่จอดเรือยอร์ช การแก้ปัญหาจึงใช้วิธีเอาผนังคอนกรีตที่มีมวลมากมาช่วยลดเสียงจากเครื่องจักรภายใน เปลือกของอาคารเป็นคอนกรีตหล่อสำเร็จสีฟ้าแล้วทำผิวด้วยชื่อของงานเป็นแบบแผน ลวดลายวิ่งล้อเข้าไปมาบนประติมากรรมคอนกรีตนี้

ความน่าสนใจเราจะได้จากการให้คุณค่าของสิ่งที่เคยมองข้าม แล้วเลือกที่จะมองเห็นให้เป็นสิ่งที่ส่งเสริมกับเมืองด้วยภาษาสถาปัตยกรรมใหม่ๆ เท่านั้นเอง

BLOEMERSHOF งานนี้ตั้งอยู่ที่เมืองเล็กๆ ชื่อว่า Burgemeester Bloemersstraaterein, เนเธอร์แลนด์ เจ้าของโครงการคือทางเทศบาลเมืองเรเดิน (Rheden) ต้องการจะให้เกิดคอมเพล็กซ์ของเมือง ที่ประกอบไปด้วยโปรแกรมหลากหลายการใช้งานมาเคล้าประกอบในงานเดียวกันไม่ว่าจะเป็น โรงเรียนที่ขยายตัวมันเองสู่แนวตั้ง ส่วนกีฬา สถานีดับเพลิง ส่วนพักอาศัย แคโปรแกรมพักอาศัยที่ต้องมาปะปนกับส่วนสาธารณะก็น่าสนใจแล้วว่าจะอยู่ร่วมกันอย่างไร ยิ่งต้องมารวมกับ

ความหลากหลายทั้งโปรแกรมและผู้ใช้ ยิ่งเป็นคำถามที่สถาปนิกต้องตีโจทย์ให้แตกนาน หากไม่เช่นนั้น ความล้มเหลวของการใช้สอยจะเป็นสิ่งที่รออยู่ปลายทางของถนนสายออกแบบ

แนวคิดการสร้างสถาปัตยกรรมที่เป็นมิตร แลดูสบายเป็นสิ่งที่สถาปนิกนำมาหยิบใช้กับ BLOEMERSHOF พื้นที่ชั้นล่างที่เป็นส่วนสาธารณะของโครงการเป็นส่วนจ่ายไปยังส่วนอื่น สเตจส่วนนี้เป็นส่วนที่ต่อเนื่องระหว่างภายนอกและภายใน มันถูกออกแบบให้ดูเชื่อมโยงกัน และถูกกรองให้โปร่งด้วยผนังคอนกรีตลายทะเลยั้งตั้งลำต้นไม้เมืองหนาว นอกจากนี้เรื่องของการทำงานนี้เป็นสถาปัตยกรรมที่ยั่งยืนก็ได้เป็น

6

7

8

กฎเกณฑ์ในการออกแบบ การสร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ตีผสมไปกับการระบายอากาศด้วยวิธีธรรมชาติจากคอนกรีตที่เรียกว่า ระบบ 'Concretecool' เป็นคอนกรีตที่ฝังท่อปรับอุณหภูมิในอากาศด้วยวิธีธรรมชาติทั้งการปรับอุณหภูมิ และระบายอากาศ นอกจากนี้ยังติดตั้งแผงสร้างพลังงานจากแสงอาทิตย์บนหลังคาส่วนอาคารเรียนอีกด้วย แม้ว่าในปัจจุบันโปรแกรมส่วนสาธารณะเช่นโรงเรียน สถานีดับเพลิง ส่วนกีฬา ได้เปิดทำการไปบ้างแล้ว และในอนาคตในส่วนที่เหลือจะค่อยทำการเปิดการใช้สอยตามมา แต่ดูจากส่วนแรกก็น่าสนใจแล้วว่าอาคารส่วนต่อไปจะเป็นไปอย่างไรต้องติดตาม

DE SCHATKAMER โรงเรียนนี้ตั้งอยู่ที่ย่าน STADSHAGEN ใน Zwolle, เนเธอร์แลนด์ ที่ตั้งสวยงามไปด้วยวิวต้นโอ๊ค ที่มีอาคารเรียนนี้ไหลเกาะไปตามความลาดเอียงของที่ดิน โปรแกรมประกอบไปด้วยโรงเรียนประถมที่รองรับนักเรียน 500 คน ในจำนวน 5 หน่วยที่ชั้นบนซึ่งซ้อนกันไปเป็นชั้นๆ กับสถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนอนุบาลอีกด้วย

หัวใจของงานนี้อยู่ที่สเปซโถงกลาง โดยมีบันไดเป็นตัวเชื่อมทั้งสเปซและเหตุการณ์ทั้งหมดเข้าด้วยกัน บันไดเดียวกันนี้นอกจากจะเป็นทางสัญจร มันยังสามารถแปลเปลี่ยนการใช้งานเป็นที่นั่งโรงละครของเหล่าเด็กนักเรียน หรือเหตุการณ์อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นจากกาลเทศะของพื้นที่ สเปซส่วนนี้ยังเป็นส่วนเชื่อมทุกโปรแกรมในอาคาร ด้วยที่มันถูกวางให้ล้อมไปด้วย

9

ห้องประชุม โรงอาหาร ครั้ว นอกจากนี้แล้วแสงธรรมชาติจากผนังกระจกใสผืนใหญ่ยาวจนติดพื้นทำหน้าที่รองรับสเกลของเด็กซึ่งตัวไม่สูงนักให้สามารถรับรู้เรื่องราวจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้ดีกว่าหน้าต่างต่างๆ ที่สูงตามมาตรฐานทั่วไป เด็กสามารถเรียนรู้ปรากฏการณ์ในแต่ละช่วงเวลาของวันได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถสะท้อนกับแนวคิด 'Natural learning' ที่สถาปนิกนำเสนอไว้ผ่านเรื่องราวของสเปซเหล่านี้

Where are we going on the next milestone?

การศึกษาสถาปัตยกรรมในโรงเรียนดังตัวอย่างสถาปนิกที่แพร่ผลงานและอิทธิพลไปหลายมุมโลกจากประเทศที่มีแต่แผ่นดินได้นี้ บอบช้ำจากรุกรานในสงครามโลก แต่สิ่งที่ถูกสอนอยู่ในสมองของ

- 5 ภายนอกอาคารที่แสดงถึงความเชื่อมโยงพื้นที่ภายนอก และภายในจากวัสดุ
- 6 วัสดุที่สถาปนิกเลือกให้เป็นรายละเอียดคอนกรีตสลักกับผนังกระจกช่วยให้เกิดสภาวะที่บึ่งทิ้งไปรุ่งทำให้การเชื่อมโยงสเปซน่าสนใจมากขึ้น
- 7 Bloemershof Hall
- 8 ผนังกระจกสูงจากพื้นช่วยเพิ่มการเรียนรู้ของเด็กด้วยปรากฏการณ์ต่างๆ ของวันที่ไหลเข้าไปสเปซภายใน
- 9 สเปซที่เลื่อนไหลด้วยบันไดสามารถเชื่อมพื้นที่เข้าด้วยกัน เหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นไปตามกาลเทศะของมโนธรรม

©Photo: Digidaan, Amsterdam

ชาวดัชต์คือสอนให้แก้ปัญหา เราสามารถเรียนรู้จากพวกเขาได้ แต่ไม่ใช่การวิ่งตามเทคโนโลยีของเขาคงไม่รู้จักตั้งคำถามต่อองค์ความรู้ที่เราถือไว้ แม้ว่าบอลไทยจะไปบอลโลกยังคงเป็นความฝันพอๆ กันกับการที่กล่อมคนไทยให้เชื่อด้วยประโยคที่ว่า 'เราก็ก่อนแพ้ชาติใดในโลก' หากด้วยว่าเรายังคงเป็นประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ไม่สอนให้ตั้งคำถาม เห็นไปแต่ห้องจำเพื่อทำข้อสอบ เราก็ยังกลายเป็นประเทศที่ไม่มั่งคั่งความรู้ใหม่ ซึ่งสร้างเทคโนโลยีบนพื้นฐานของตนเองได้ แล้วประเทศนั้นจะมีองค์ความรู้ที่ไปต่อกับโลกที่หมุนไปอย่างรวดเร็วได้อย่างไร

แต่ที่แน่ๆ การมัวแต่โทษว่าเป็นเพราะเด็ก อาจเป็นสิ่งที่สุดท้ายที่ผู้ใหญ่วางใจ